

Kohtla-Järve Slaavi Põhikool

**KOOLI ÕPPEKAVA
PÕHIKOOI RIIKLIKU
LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA
ALUSEL**

LIHTSUSTATUD ÕPE

**AINEKAVA
„MUUSIKA“**

KINNITATUD

1. ÕPETUSE EESMÄRGID

Muusikaõpetusel on oluline roll kerge intellektipuudega õpilaste tundemaailma täiustamisel, tasakaalustatud isiksuse arendamisel ja muusikahuvi äratamisel, muusikakogemuse rikastamisel ning muusikalise maitse kujundamisel. Muusikaõpetuse abil korrigeeritakse puudujääke rütmitajus ja koordineerimises, antakse õpilastele esmast esinemiskogemust ning toetatakse sotsialiseerumist. Musitseerimisel lähtutakse eakohasusest, õpilaste arengupotentsiaalidest ja muusikalisest võimekusest. Muusikaõpetuse oluliseks ülesandeks on rahvuslike kultuuritraditsioonide tundmaõppimine ja edasikandmine. Muusikaõpetust lihtsustatud õppekava alusel õppides väärtustatakse valdavalt ühistegevuses toimunud praktilise musitseerimise kogemust. Põhitegevused on mäng lihtsamatel pillidel, muusika kuulamine, laulmine, liikumine (kõndimine, jooksmine, hüppamine) jm rütmiline tegevus muusika saatel (sh laulu- ja ringmängud, tantsu elemendid). Oluliseks peetakse muusikaõpetuse emotsionaalsust. Häälekujunduslikus töös on tähelepanu keskmes pingevaba loomuliku häälega laulmine, õige kehahoiu, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Muusikaõpetuses kasutatakse tunnetustegevust suunavaid vahendeid: meloodia liikumise kujutamine joontega tahvlil, käeliigutustega õhus vms. Muusikaõpetus on tihedalt seotud teiste ainetega (eesti keel, matemaatika, kehaline kasvatus, rütmika, ajalugu, kunstõpetus).Laulude valikul arvestatakse õpilaste kõnemõistmise taset, tutvutakse vaid olulisemate muusikaterminitega. Laulud valitakse sisu ja meloodia jõukohasust, sh laste mälu piiratust arvestades. Kõne mõistmise puudujääkide tõttu on vajalik laulude sisuline analüüs ja tugisõnade kasutamine laulusõnade päheõppimisel. Muusika kuulamine seotakse mitmesuguste ülesannetega, järgneb vestlus kuuldust ja hinnang sellele.

Muusikaõpetuse kaudu taotletakse, et õpilane

- laulab pingevalt,
- omandab muusika kuulamise kogemust,
- tunneb rõõmu musitseerimisest,
- rikastab oma tundeelu muusikaelamuse kaudu,
- kujundab muusikalist maitset.

2. ÕPPESISU JA SOOVITATAV TEEMADE JAOTUS KLASSITI

ÕPPEAINE RÕHUASETUSED 1.-2.KLASSIS

Muusikaõpetuse kaudu arendatakse õpilaste suhtlemis- ja eneseväljendusoskust. Muusikaõpetuses pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne eristamisele. Arutletakse, mis vahe on ühel või teisel helil, kuidas helid tekivad. Kuulatakse erinevaid olmehäält, loodushäält. Viiakse läbi välitunde erinevate häälte kuulamiseks. Praktilise tegevuse käigus tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega. Kesksel kohal muusikaõpetuse tunnis on laulmine ja pillimäng. Lauldakse ühehäälseid lihtsa meloodiaga palu. Pillimängu rakendatakse peamiselt laulude kaasmänguna. Oluline koht muusikaõpetuse tunnis on muusika kuulamisel. Õpetaja suunamisel kuulatakse eri rütmis ja tempos muusikapalu, tutvutakse kiire ja aeglase; rõõmsa ja kurva muusikaga. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu. Helivältusi väljendatakse konkreetsete ja mõistetavate rütmisõnadega, meloodia kõrguse muutusi tähistatakse tajutavate käeliigutuste või joonistega tahvil. Muusikaõpetuse kaudu koordineeritakse liigutusi, arendatakse rütmitunnet, silma ja käe koostööd. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud, laulumängud, liikumine karakterpalade järgi.

Üldpädevused								Teemad
kultuuri- ja väärtuspädevus	sotsiaalne ja kodanikupädevus	eneseääratluspädevus	õpipädevus	suhtluspädevus	matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogialane pädevus	ettevõtlikkuspädevus	digipädevus	
	X		X			X	X	Laulmine
X	X	X	X		X	X		Pillimäng
	X		X				X	Muusikaline liikumine
	X	X	X		X			Muusikapalade kuulamine
	X	X	X	X	X	X	X	Muusikaalased teadmised

x	x						x			x	x				Muusikaalased teadmised
---	---	--	--	--	--	--	---	--	--	---	---	--	--	--	-------------------------

ÕPPETÖÖ RÕHUASETUSED 1.-2.KLASSIS

1. Õppetöös tegutsetakse koos õpetajaga, matkides ning eeskuju järgi. Ühistegevuses õpitakse omandatud oskuste piires sooritama ülesannet ja teostama enesekontrolli: a) vaadeldakse ümbritsevaid esemeid ja näidiseid, valitakse töövahendid ja -materjalid, valmistatakse ette töökoht; b) täidetakse õpiülesanne; c) jälgitakse töö lõpuleviimist ja soorituse puhtust, korrastatakse oma töökoht.
2. Õppeviisidest on esikohal praktiline harjutamine ja didaktilised mängud. Praktiliste tööde teemad valitakse vastavalt õpilaste teadmistele ja kogemustele (mängud, mänguasjad, muinasjutud, salmikesed jms). Kunstitööde ainekku leiab teistest õppeainetest, eelkõige lugemise ja loodusõpetuse teemadest. Kunstiõpetuse tunnis aktiveeritakse olemasolevad teadmised esemete/olendite tunnustest ning kasutatakse neid kujutiste loomisel.
3. Õppeülesannete järjestamisel lähtutakse põhimõttest liikuda ruumiliselt kujutiselt tasapinnalisele (kõigepealt voolitakse eset, seejärel tehakse temast joonistus). Ülesannete täitmisel toetutakse mitmesugustele näitvahenditele, mille abil täpsustatakse esemete/olendite tunnuste taju. Õppeülesandeid sooritatakse paari- või enamatunniliste tsüklikena, et töövõtet/tehnikat paremini kujundada/kinnistada. 1.–2. klassi kunstiõpetuse tundides omandatakse esmased töö- ja korraharjumused; õpitakse tundma töövahendeid, -materjale (sh jääkmaterjale) ning kasutama neid ohutult ja säästlikult; omandatakse esmased kunstialased oskused.
4. Intellektipuuetege laste kunstilise eneseväljenduse oskused võivad olla väga erineval tasemel. 1.–2. klassi õpilaste loomingulist eneseväljendamist piiravad tajukujutluste vähesus ja/või ebatäpsus, kõne alaareng ning motoorne kohmakus. Seetõttu kaasneb kunsti- ja teiste ainete õpetusega nende valdkondade arendamine.
5. Õpilaste tunnetustegevus toetub valdavalt praktilisele tegevusele ja lähiümbruse tajumisele. Õpetaja suunamisel õpitakse tajutavaid objekte eri meeltega (nägemine, kuulmine, haistmine, kompimine) vaatlema ja võrdlema, eri tunnuste alusel järjestama ja rühmitama. Tajukujutluste kujundamise/laiendamise eesmärgil õpetatakse märkama objekti värvust ja kuju ning oma töödes sobimatut (st reaalsusele mittevastavat) värvust ja kuju vältima. Teemat sissejuhatavates vestlustes tutvustatakse kujutatava objekti loomulikku keskkonda, inimtegevust (sh toimingute järjekorda). Vestlus toetub praktilisele tegevusele, piltide vaatlusele, seeriapiltide järjestamisele vms. Lisaks kujutlustele keskkonnast arendatakse oskust moodustada ja kasutada lauseid, laiendatakse sõnavara (sh emotsioone väljendavad omadussõnad).
6. Praktilisi harjutusi sooritatakse töövahenditeta (joonistamine käe/jalaga õhus, laual, põrandal) ja erinevate vahenditega (kriidid, pliiatsid, pintsel jt). Kujundatakse õiget kehaasendit, pliiatsi jms hoidu ja käesurvet. Harjutusi sooritatakse õpetaja loetud rütmisalmide saatel. Esmased töövahenditega harjutused tehakse suurtel

pindadel: tõmmatakse jooni tahvlile ja A-3 formaadis paberile; värvitakse suuremaid pindu (nt suur ring) jne. Järk-järgult muutuvad tööformaadid ja värvitavad pinnad väiksemaks – nendel töötamine nõuab õpilaselt suuremat motoorset vilumust. Õpetatakse joonistama/maalima üksikobjekte ja objektide rühmi ettevalmistatud taustale või värvilisele paberile, esialgu orientiiride ja šabloonide abil. Tunnetustegevuse arenedes kujutatakse objekte silueti ja joone abil. Kujundatakse värvimisostust (sh pliiatsi- ja pintslihoid, käesurve teadlik reguleerimine, kujutise kontuuri jälgimine).

7. Tegevuse käigus õpitakse kuulama ja mõistma suulisi lihtkorraldusi, osalema dialoogis. Tegevuse verbaalne kommenteerimine ja kokkuvõtete tegemine on valdavalt õpetaja pädevuses. Õpilasi ärgitatakse õpetaja ütlust kordama ning lõpetama. Tegevuste käigus suunatakse õpilasi viisakalt abi paluma ning kaaslasele abi osutama. Kunstiõpetuse tundides kasutatakse ja kinnistatakse teistes ainetes (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, tööõpetus) omandatud sõnavara: tajutavaid tunnuseid (värvus, suurus, kuju, pinnaomadused) ja ruumisuhteid väljendavad sõnad, rühmanimetused (koduloomad, mööbel jne). Õppetegevuse jõukohastamise eesmärgil jälgitakse märgitud õppeainetes omandatavaid teadmisi ja oskusi (nt geomeetriliste kehade tundmist ja nimetamist õpilastelt ei nõuta, voolimisel kasutatakse eakohast sõnavara: vooli pall jne). Kunstiaine-alasest sõnavarast omandatakse sel etapil kasutatavate töövahendite ja materjalide nimetused ning tegusõnad (joonistan, rebin jne).

ÕPPEAINE RÕHUASETUSED 3.-5.KLASSIS

Teisel kooliastmel pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis). Lisaks liikumisele sõõris ja rivis, lisanduvad laulumängud paarides. Rütimpillidel mängimisele lisandub ka nende valmistamine käepärastest loodlikest materjalidest; nende valmistamisel kaasatakse vanemate klasside õpilasi. Laulude valikul arvestatakse laste kõne mõistmise probleemide ning võimalike hääldeprobleemidega. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule. Õpetatakse Eesti hümni kaasa laulma. Laulusõnade mõistmiseks tehakse koostööd eesti keele õpetajaga. Sotsiaalset suhtlemist ja kaaslastega arvestamise oskust kujundatakse laulumängude abil. Muusikatunnis õpitud laulu- ja tantsumänge on soovitatav mängida ka teistes ainetundides ning klassi- ja koolipidudel.

Üldpädevused								Teemad
kultuuri- ja väärtuspädevus	sotsiaalne ja kodanikupädevus	enesemääratluspädevus	õpipädevus	suhtluspädevus	matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogialane pädevus	ettevõtlikkuspädevus	digipädevus	
				X		X	X	Laulmine
					X	X		Pillimäng
	X				X		X	Muusikaline liikumine
	X							Muusikapalade kuulamine
X			X			X	X	Muusikaalased teadmised

TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED 3.-5.KLASSIS

Õpitulemused - ainepädevused																			Teemad						
3kl									4kl						5kl										
teab peast 3- 4 lastelaulu	suudab tuttavad laulu laulda võimalikult selge diktsiooni ja õige kehahoiuga vaikselt /valjusti	teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, suudab osaleda nende laulmisel (kadri ja mardilaulud)	tunneb tuttavat laulus ära rütmivälise TA-A, reageerib sellele	suudab kätega viibates tähistada kaheosalistaktimõõtu	tunneb ära kuulatud muusikapala iseloomi (kurb, rõmus, kiire,	tunneb ära hüümi, oskab esimest salmi kaasa laulda	oskab mängida laulumänge paarides (Me lähme rukist lõika)	laulub peast 5-6 laulu vaba ning kõlava tooniga, selge diktsiooni, suudab laulmise ajal muuta hääle tugevust	tunneb ära 3-ksjalise taktimõõdu, oskab seda seostada valsi	teeb vahet marsel ja valsil oskab valida õige liikumisviisi	mõistab terminite valss, orkester, orkestrijuht tähendust	tunneb rütmivältsu TA-A, tunneb selle ära õpitud laulus	tunneb ära puhkpillide mängu, suudab seda eristada keel - ja	oskab mängida laulumänge paarides, sh paride vahetusega	laulab Eesti hüüme (laulelehelt)	oskab laulda peaaast 5-6 laulu, suudab laulda vaba ning kõlava tooniga, selge diktsiooniga	oskab lahendada lihsamaid rütmiiulesandeid 2/4 taktimõõdus	teeb vahed 2- ja 3- osalisel taktimõõdul	tunneb tuttavat laulus ära rüümi TAJ-RI, suudab seda imiteerida	saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes ja oskab oma hääle tugevust vastavalt muuta	oskab iseloomastada kuulatud muusikat: vaikne, vali, rõmus	teab mõnd Eesti heliloojad oskab nimetada mõnd lastelaulu	laulab kaasa Eesti hüümi		
X	X	X				X		X				X		X	X	X			X				X	Laulmine	
			X				X		X			X	X						X						Pillimäng
			X	X												X	X								Muusikaline liikumine

TAOTLETAVAD ÕPITULEMUSED 6.-7.KLASSIS

Õpitulemused - ainepädevused												Teemad	
6kl						7kl							
<i>tunneb eesti olulisemaid rahvapille (nii välimuse kui kola järgi), teab nende nimetusi</i>													
<i>oskab laulda regilaulu teab regilaulu esitamise traditsioone</i>	X												
<i>tunneb levinumaid rahvalaule, rahvalaulu liike</i>	X												
<i>teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu – ja tantsupeost</i>													
<i>eristab kõrget madalat mees- ja naishäält, oskab nimetada haalerühme kooris</i>													
<i>tunneb õpitud rütmstruktuure lauludes, muusikas</i>													
<i>eristab duur - ja mool – helilaadi kuulmise järgi</i>													
<i>teab mis on näälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja oskab neid rakendada häälenurde perioodil</i>						X							
<i>tunneb ja oskab võrrelda ühemalt ja vanemat rahvalaulu</i>													
<i>tunneb rahvapille, oskab neid nimetada</i>							X						
<i>tunneb rõhulist osa ¾, taktimõõdus, oskab seda seostada vastavate liigutustega</i>									X				
<i>oskab nimetada hääle- ja kooriliike</i>													
<i>eristab kõrget ja madalat mees- ja naishäält, oskab neid nimetada</i>													
<i>teeb muusika kuulamisel vahet, oskab neid nimetada</i>					X							X	
													Laulmine
													Pillimäng
													Muusikaline liikumine
						X						X	Muusikapalade kuulamine

X		X	X	X		X		X	X		X	X		Muusikaalased teadmised
---	--	---	---	---	--	---	--	---	---	--	---	---	--	-------------------------

ÕPPESISU RÕHUASETUSED 8.-9. KLASSILE

Viimasel kooliastmel arendatakse edasi laste individuaalseid muusikalisi võimeid, korraldatakse üritusi lastele esinemiskogemuste andmiseks (laul ning pillimäng; solistina, ansambelis, kooris). Süvendatakse iseseisvat muusikalist mõtlemist. Suurem osatähtsus on muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistestevustes. Lastele tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis. Oluline on tervikpildi kujunemine. Tutvutakse erinevate pop- ja rokkmuusikastiilidega, nende esitajatega. Võimalusel külastatakse kontserte. Tutvustamisel kasutatakse erinevaid infotehnoloogilisi ja kommunikatiivseid vahendeid teadvustades ja väärtustades muusikateoste autorsust. Õpitakse tundma muusika eri žanre, muusikat kuulatakse klassis, võimalusel külastatakse ühiselt kontserte või teatrietendusi. Võimalusel muusika loomine, kasutades erinevaid info-tehnoloogilisi programme.

Üldpädevused								Teemad
kultuuri- ja väärtuspädevus	sotsiaalne ja kodanikupädevus	enesemääratluspädevus	õpipädevus	suhtluspädevus	matemaatika- loodusseaduste ja tehnoloogialane pädevus	ettevõtlikkuspädevus	digipädevus	
				X		X	X	Laulmine
					X			Pillimäng
	X				X	X	X	Muusikaline liikumine

	x					x	x	Muusikapalade kuulamine
x			x			x	x	Muusikaalased teadmised

Õpitulemused - ainepädevused											Teemad			
8kl							9kl							
laulab peast 5-6 laulu	laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga	tunneb viiulu- ja bassivõtiid	oskab määratleda õpitud laulus astmeid	teab erinevaid muusikazanre ooper, operetta, ballet, sümfoonia	teab pillirühmi sümfooniaorkestris	on tuttav kaasaegse muusikaga	tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4, oskab lahendada neis rütmülesandeid	tunneb helpikkusi ja rütmi TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A, paus	laulab pingevalt tuttavaid lihtsa meloodila laule	on omandanud muusika kuulamise ja muusitseerimise kogemuse	tunneb ja suudab kaasa koputada levinumaid rütmistruktuure	nimetab levinumaid õpitud muusikapalu	väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapäille	
x	x								x					Laulmine
							x	x						Pillimäng
											x			Muusikaline liikumine
		x		x	x	x				x		x		Muusikapalade kuulamine

			x	x	x	x	x	x					x	Muusikaalased teadmised
--	--	--	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	---	----------------------------